

INVESTICIONO-RAZVOJNI FOND
CRNE GORE A.D

Izvještaj o radu za 2022. godinu

SADRŽAJ

1.	<i>Uvod.....</i>	2
2.	<i>Makroekonomsko okruženje u Crnoj Gori u 2022. godini</i>	3
3.	<i>Ukupna kreditna IRF CG aktivnost tokom 2022. godine</i>	4
4.	<i>Upravljanje rizikom i finansijskim plasmanima.....</i>	7
5.	<i>Monitoring porfolija</i>	7
6.	<i>Upravljanje operativnim rizicima u IRF CG.....</i>	10
7.	<i>Akcije / Udjeli</i>	11
8.	<i>Investicione nekretnine i stečena aktiva</i>	12
9.	<i>Aktivnosti iz domena pravnih poslova</i>	12
10.	<i>Informacione tehnologije - podrška poslovnim procesima</i>	12
11.	<i>Marketing i PR.....</i>	13
12.	<i>Interna revizija u IRF CG</i>	15
13.	<i>Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja.....</i>	15

1. Uvod

Crnogorska privreda je zabilježila značajan oporavak u 2021. godini i nastavila da raste tokom 2022. godine. Rast privredne aktivnosti je najvećim dijelom uslovjen uspješnom realizacijom turističke sezone. Vezano sa tim došlo je i do poboljšanja na tržištu rada. Međutim kriza izazvana pandemijom je uz bezbjednosnu kriju uslovila porast globalnih cijena koji je doveo i do porasta inflacije. Činjenica je da su navedeni poremećaji imali značajan uticaj na globalnom i lokalnom nivou na prioritete i donošenje odluka privrednih subjekata uslijed neizvjesnosti poslovnog ambijenta. Eksterni uticaji na privredu Crne Gore u velikoj mjeri su imali uticaj na sektor MMSP, tako da je njihova aktivnost bila najvećim dijelom fokusirana na održavanje likvidnosti i obavljenju djelatnosti na bazi postojećih kapaciteta dok je nivo investicija bio uslovjen između ostalog i rastom troškova izvora finansiranja.

Navedena globalna situacija i dinamika je još jednom ukazala na značaj IRF CG kao držane razvojne institucije i njegove kontraktične uloge u krznim situacijama. Tokom 2022. godine finansijska podrška crnogorskoj privredi, od strane IRF CG, je bila u najvećoj mjeri usmjerena na održavanje likvidnosti i očuvanje radnih mesta, ali i podsticanje daljeg razvoja prioritetnih sektora, ravnopravnog regionalnog razvoja i poboljšanje konkurentnosti privrede bazirano na zelenoj ekonomiji i digitalnoj transformaciji.

Jačanje zelene ekonomije ulaganjem u obnovljive izvore energije i energetsku efikasnost, kao i efikasno korišćenje raspoloživih resursa, jedan je od ključnih prioriteta IRFCG koji zajedno sa partnerima doprinosi izgradnji održive i konkurentne crnogorske privrede. U tom cilju u saradnji sa Programom za Zapadni Balkan AIRE Centra, organizovana je konferencija „Ekološki, društveni i upravljački standardi (ESG standardi) i rodna ravnopravnost – Pokretači ekonomskog razvoja“.

Kontinuirani fokus aktivnosti je bio i na inkluziji ranjivih segmenta, tako da je početkom 2022. godine realizovana kampanja „Ona pokreće biznis“ koja je imala za cilj podizanje svijesti o značaju, benefitima, potencijalu i uticaju ženskog preduzetništva na društvo, osnaživanje žena u Crnoj Gori za pokretanje novog ili unaprjeđenje razvojnog potencijala postojećeg biznisa, kako bi se obezbijedilo otvaranje novih radnih mesta i afirmisalo žensko preduzetništvo kroz direktnu podršku realizaciji njihovih preduzetničkih ideja. Ovim povodom IRF CG je u saradnji sa skupštinskim odborima za rodnu ravnopravnost i za ekonomiju, finansije i budžet organizovao prvu nacionalnu konferenciju “Ekonomsko osnaživanje žena u Crnoj Gori”.

Uvažavajući i ambiciozne planove za dalji razvoj Crne Gore i proces pristupnika Evropskoj Uniji IRF CG je u saradnji sa Evropskom investicionom bankom tokom 2022. godine inicirao projekat jačanja regulatornog okvira, poslovnog i organizacionog modela IRF CG, a sve u cilju daljeg rasta i razvoja kroz transformaciju u razvojnu banku, kao preduslova pružanja optimalne podrške crnogorskoj privredi u procesu EU integracije.

Tekuća saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama, kao što su Evropska investiciona banka (EIB), Francuska razvojna agencija (AFD) i Razvojna banka Savjeta Evrope (CEB) su omogućili da IRF CG podrži održivost i konkurenčnost crnogorske privrede uz poštovanje osnovnih načela odgovornog i održivog poslovanja, uvažavajući činjenicu da je porast kamatnih stopa na međunarodnom tržištu značajno uticao i na porast troškova izvora finansiranja IRF CG.

2. Makroekonomsko okruženje u Crnoj Gori u 2022. godini

Stopa realnog rasta BDP, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a po kvartalima 2022.godine je 7,2%, 12,7%, 3,2%. Stopa realnog rasta BDP-a u IV kvartalu 2022. godine, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, iznosi 3,3%. Bruto domaći proizvod Crne Gore u četvrtom kvartalu 2022. godine iznosio je 1.544,8 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1.338,6 miliona eura.

Potrošačke cijene u periodu januar-decembar 2022. godine, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, u prosjeku su više za 13,0%. Industrijska proizvodnja u Crnoj Gori u 2022. godine bilježi pad od 3,3% u odnosu na 2021. godinu. Posmatrano prema sektorima, u poređenju sa 2021. godinom, u 2022. godini sektor vađenje ruda i kamena bilježi rast od 8,9%, sektor prerađivačka industrija, takođe, bilježi rast 0,3%, dok je sektor snabdijevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija zabilježio pad od 10,8%.

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar - decembar 2022. godine, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, iznosila je 4 240,0 miliona eura, što ukazuje na rast od 44,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Izvoz robe imao je vrijednost od 700,2 miliona eura, a uvoz 3 539,8 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 60,2%, a uvoz veći za 41,3%. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 19,8% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 17,4%.

Broj turista, u kolektivnom smještaju, u 2022. godini iznosio je 1 165,957 što je za, 59,6% više u odnosu na prethodnu godinu kada je zabilježeno 730.423, dok je evidentirano 4.315.694 noćenja što je za 46,35% više nego u 2021. godini koja broji 2.948.840 noćenja.

Bilansna suma banaka na kraju decembra 2022. godine iznosila je 6.407 miliona eura i bilježi rast od 20,2% u odnosu na decembar 2021. godine. U strukturi aktive banaka, u decembru 2022. godine dominantno učešće od 57,1% ostvarili su krediti, dok u strukturi pasive dominantno učešće od 81,5% ostvarili su depoziti.

Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa banaka na ukupno odobrene kredite u decembru 2022. godine iznosila je 5,45%, i u odnosu na decembar 2021. godine je porasla za 0,29 p.p. Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa iznosila je 5,92% u decembru 2022. godine i na godišnjem nivou je povećana za 0,26 p.p.

Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa banaka na novoodobrene kredite u decembru 2022. godine iznosila je 6,02% i u odnosu na decembar 2021. godine je zabilježila rast od 1,71 p.p.

Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa banaka iznosila je 6,55% u decembru 2022. godine. Na godišnjem nivou, efektivna kamatna stopa zabilježila je rast od 1,72 p.p.

3. Ukupna kreditna IRF CG aktivnost tokom 2022. godine

Ukupna kreditna aktivnost za 2022. godinu je iznosila 185 mil EUR, što je 23% iznad plana, koji je za 2022. godinu iznosio 150 mil EUR.

Aktivnosti i investicije IRF CG direktno proizilaze iz programa rada Vlade i odnose se na:

- Poboljšanje konkurentnosti privrede, bazirano na zelenoj ekonomiji i digitalnoj transformaciji, razvoju prioritetnih sektora, ravnomjernom regionalnom razvoju, unaprjeđenju i modernizaciji poslovanja, osiguravanju likvidnosti mikro, malih i srednjih preduzeća i diversifikaciji ekonomskih aktivnosti;
- Podrška posebnim ciljnim grupama (mladi, početnici u biznisu, žene, individualni poljoprivredni proizvođači) u cilju stvaranja uslova za veće zapošljavanje, povećanje radne aktivnosti i mobilnosti radnika, uz podršku garantnih šema;
- Unaprjeđenje infrastrukture neophodne za razvoj i povezivanje ruralnih područja; poboljšanje uslova i kvaliteta života za ostanak stanovništva na selu.

3.1. Razvoj preduzetništva

Proširivanje preduzetničke baze i motivisanje posebnih ciljnih grupa, za uključivanje u proces kreiranja nove vrijednosti, kroz osmišljavanje i realizaciju preduzetnickih ciljeva, je jedan od preduslova unaprjeđenja životnog standarda kroz održivi i inkluzivni ekonomski rast.

S tim u vezi, kontinuirana podrška se pruža od strane IRF CG, kako direktno, tako i u saradnji sa ministarstvima.

Početkom 2022. godine, IRF CG je realizovao kampanju „Ona pokreće biznis“ koja ima za cilj podizanje svijesti o značaju, benefitima, potencijalu i uticaju ženskog preduzetništva na društvo, osnaživanje žena u Crnoj Gori za pokretanje novog ili unaprjeđenje razvojnog potencijala postojećeg biznisa kako bi se obezbijedilo otvaranje novih radnih mesta i afirmasalo žensko preduzetništvo kroz direktnu podršku realizaciji njihovih preduzetničkih ideja. Takođe, u okviru kampanje, polazeći od ciljeva i vizije IRF-a, Strategije ženskog preduzetništva Crne Gore 2021 – 2024, a u skladu sa mapom puta koja je usmjerena na oporavak ekonomije nakon pandemije koronavirusa i implementaciju ciljeva održivog razvoja energetske i digitalne tranzicije, rodne ravnopravnosti, osnaživanja i jednakog pristupa finansijama, investicija u društvu usmjerenih na ravnomjerni ekonomski razvoj i inkluziju, raspisan je Javni poziv za dodjelu finansijskih nagrada za najbolje investicione projekte za žene u biznisu.

Kao rezultat gore navedenog, tokom 2022. godine podržana su 142 projekta u vrijednosti od 19,2 mil EUR, čime je ostvaren porast od preko 200% u odnosu na 2021. godinu. Učešće iznosa podrške ženama u biznisu u ukupnim plasmanima IRF-a je, takođe, uvećano na 10% (5% 2021. godine), dok je prema broju plasmana učešće u ukupnom broju plasmana poraslo na 34% (21% za 2021. godinu).

Tokom 2022. godine je bio aktivan program podrške razvoju preduzetništva u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma. Posebni ciljevi su: otvaranje novih radnih mesta kroz podsticanje

preduzetništva i započinjanja sopstvenog biznisa, animiranje ciljnih grupa – mladih ljudi i žena da se aktiviraju kroz realizaciju svojih biznis ideja kako bi se stimulisala inovativnost i inkluzivnost.

Cilj ove kreditne linije je pružanje nefinansijske i finansijske podrške za osnivanje novih i unaprjeđenje poslovanja postojećih preduzetnika/preduzeća koja posluju kraće od godinu dana od dana apliciranja na Javni poziv kod Ministarstva ekonomskog razvoja.

Mladi u biznisu su bili zastupljeni kroz 74 plasmana u ukupnom iznosu od 18,3 mil EUR, što je 21% više u odnosu na 2021. godinu. Tokom 2021. godine odobreno je 15,1 mil EUR kroz 63 plasmana.

3.2. Podrška postojećim mikro, malim i srednjim preduzećima

Kreditnom ponudom za 2022. godinu, za sektor MMSP, IRF CG je opredijelio kreditne linije kojim je podržao djelatnosti u oblasti poljoprivrede i proizvodnje hrane, modernizacije industrije, turizam i ugostiteljstvo, kao strateški važne djelatnosti za razvoj ekonomije Crne Gore. Ovi sektori imaju značajan efekat (direktni i indirektni) na ostale sektore, a njihovim razvojem omogućava se direktni doprinos BDP-u.

U strukturi namijenjenih sredstava po djelatnosti, tokom 2022. godine, najzastupljeniji sektor je trgovina sa 59%, u iznosu od 109 mil EUR.

Slijedi uslužna djelatnost koja sa realizacijom od 37 mil EUR, čini 20% ukupno odobrenih sredstava.

Raste udio ulaganja u poljoprivredu i proizvodnju hrane, imajući u vidu podsticaje Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, kroz Agro budžet koji pruža značajne benefite, kao i kroz realizaciju IPARD programa. Zajednički nastup Ministarstva i IRF CG ima veliki značaj u kompletnoj promociji i pružanju podrške MMS preduzećima jer IRF CG na osnovu razvojnih prioriteta Vlade kreira konkretne kreditne linije za podšku poljoprivrednim proizvođačima.

Projekat IPARD se realizuje u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore i cilj projekta je pružanje podrške investicijama u preradi hrane, uvođenja i implementacije mjera ruralnog razvoja, povećanja konkurenčnosti na tržištu poljoprivrednih proizvoda, kao i uvođenja i jačanja evropskih standarda proizvodnje hrane.

Korisnici kredita po ovoj kreditnoj liniji su poljoprivredni proizvođači, mikro, mala i srednja preduzeća (koja u okviru svojih djelatnosti imaju poljoprivrednu djelatnost) i koji su od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede dobili rješenje da su korisnici IPARD projekta.

Poljoprivredni proizvođači i preduzeća koja učestvuju u programu grant šema IPARD imaju mogućnost da nedostajuća sredstva za realizaciju projekata obezbijede korišćenjem kredita IRF-a, kao i komercijalnih banaka i mikrokreditnih institucija, u skladu sa njihovim uslovima.

IRF CG za poljoprivredne proizvođače i preduzeća koja učestvuju u programu grant šema IPARD Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore svake godine usvaja i objavljuje odgovarajuću kreditnu liniju.

IRF CG je za posebnu ciljnu grupu privrednih ribara i pravnih lica koja su registrovana za obavljanje djelatnosti ulova ribe na moru, a koja učestvuju u programu grant šema MIDAS 2 Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore definisao stimulativne uslove finansiranja.

Projekat MIDAS 2 realizuje se u saradnji sa Direktoratom za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore za finansiranje projekata iz oblasti Sektora morskog ribarstva.

Cilj projekta je modernizacija profesionalne ribolovne flote, poboljšanje standarda sigurnosti plovidbe, uslova rada, kao i higijenskih i zdravstvenih standarda ribe i drugih morskih organizama.

Krediti su namijenjeni za podršku preduzećima, preuzetnicima ili drugim pravnim licima u skladu sa Pozivom Direktorata za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore. Podrška se odnosi na nabavku novih ribolovnih plovnih objekata, u cijelosti operativnih za vršenje ribolovnih aktivnosti, uključujući ribolovnu opremu i ostale troškove u skladu sa Javnim pozivom.

Tokom 2022. godine u poljoprivodu i proizvodnju hrane plasirano je oko 25 mil EUR, što predstavlja 14% odobrenih sredstava.

U cilju efikasnije realizacije Programa za razvoj prerađivačke industrije za 2022. godinu IRF CG je potpisao Protokol o saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma radi uspostavljanja bližeg partnerskog odnosa i finansiranja potencijalnih korisnika u cilju podrške mikro, malim i srednjim preduzećima isključivo iz sektora prerađivačke industrije.,

Proizodna djelatnost, sa realizovanih 7 mil EUR predstavlja 4% odobrenih sredstava, dok su turizam i ugostiteljstvo podržani sa 6 mil EUR (3%).

U okviru ovih sredstava i dalje je značajna podrška likvidnosti, uvažavajući činjenicu da je osim zdravstvene krize dodatni negativan efekat na poslovanje kompanija i predvidivost poslovnog ambijenta imala i bezbjedonosna kriza. Podrška likvidnosti tokom 2022. godine, po osnovu namjenskih kreditnih linija je iznosila 152 mil EUR.

3.3. Kamatne stope IRF CG

Politiku kamatnih stopa IRF CG kreira i prati u zavisnosti od stanja na tržištu, kao i u zavisnosti od uslova povlačenja kreditnih sredstava međunarodnog finansijskih institucija sa kojima IRF ostvaruje saradnju.

Tokom 2022. godine došlo je do snažnog uvećanja kamatnih stopa na međunarodnom finansijskom tržištu, uslovljeno inflacijom, globalnom bezbjedonosnom krizom i poremećajima u lancima snabdijevanja, kao i snabdijevanjem emergentima. Tako je 6-mjesečni EURIBOR, kao osnove za kreiranje cijene izvora finansiranja, 01 januara 2022. godine bio negativan i iznosio -0,539% dok je na kraju 2022. godine njegova vrijednost bila 2,726%, što znači da je ostvaren porast od 3,275 p.p.

S tim u vezi, IRF CG je fokusiran na primjenu održive politike kamatnih stopa, kao i kontinuiranoj podršci ranjivih segmenata i opština sa prosjekom razvijenosti ispod državnog prosjeka. Za projekte koji se realizuju u opština sa prosjekom razvijenosti ispod državnog prosjeka odobrava se stimulacija u vidu smanjenja kamatne stope za 0,5 p.p., kao i niže naknade na odobreni kredit. Još jedna vrsta stimulacije, tj. niže kamatne stope od 0,5 p.p. , odobrava se i za projekte finansirane iz sredstava EIB-a.

4. Upravljanje rizikom i finansijskim plasmanima

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnom fondu usvojenim u 2017. godini, kontrolu poslovanja IRF CG vrši Centralna banka Crne Gore u skladu sa posebnim propisima koji definišu minimalne standarde za upravljanje rizicima u IRF CG i koeficijent adekvatnosti kapitala. Navedeno je precizirano donošenjem dvije odluke 27/11/2018 od strane Centralne banke Crne Gore, i to Odluke o minimalnim standardima za upravljanje rizicima u IRF CG, kao i Odluke o načinu izračunavanja koeficijenta adekvatnosti kapitala IRF CG, sa početkom primjene od aprila 2019. U skladu sa navedenim IRF CG je izvršio usklađivanje internih akata i donoše novih, kako bi se ispoštovale odredbe pomenutih odluka. Svi akti su usaglašeni početkom 2019 godine i isti su doživjeli svoju punu primjenu tokom 2019 godine.

Kao jedna od najznačajnijih izmjena kojoj je IRF CG pristupio u dijelu usaglašavanja sa odlukama CBCG jeste primjena MSFI 9 standarda u obračunu umanjenja finansijske imovine, koji je počeo da se primjenjuje od januara 2019. godine.

Takođe, u cilju praćenja i kontrolisanja rizika u poslovanju IRF CG, posebno kreditnog rizika, uspostavio se redovan sistem izvještavanja nadležnim organima o svim rizicima.

U 2022. godini, nakon djelimičnog oporavka privrede od posljedica pandemije korona virusa, IRF CG je nastavio intenzivnu kreditnu podršku, i to posebno kroz kredite za finansiranje obrtnih sredstava i likvidnosti za pripremu sezone i prevazilaženje problema sa kojima se susreo veliki broj privrednika.

Nestabilnost tržišta, uzrokovani post covid krizom kao i ratom u Ukrajini, rezultirali su rastom cijena sirovina, energenata, te inflatornim kretanjima, donoseći nove izazove za privrednike i potencijalni rast kreditnog rizika kako u 2022. godini, tako i u narednom periodu.

Za očekivati je da će i 2023. godinu obilježiti značajna uloga IRF CG u kreditiranju privrednika, kako za potrebe likvidnosti, tako i za oporavak investicionih aktivnosti i podrške ostalim projektima, a sve u uslovima i dalje prisutnog uvećanog rizika poslovanja, što će zahtijevati dalje adekvatno upravljanje kreditnim rizikom u cilju održavanja finansijske stabilnosti IRF CG.

5. Monitoring portfolija

IRF CG, kako na dnevnom, tako i na mjesecnom nivou, vrši dostavljanje podataka Centralnoj banci Crne Gore o novoodobrenim kreditima a, takođe, u skladu sa procedurama CBCG sačinjava izvještaje na nivou cjelokupnog portfolija po klasifikacionim grupama.

U sledećoj tabeli prikazana je struktura 2.001 aktivna plasmana:

- Struktura plasmana prema urednosti otplate:

Broj dana	Broj partija	% u ukupnom broju plasmana	Saldo plasmana	% u ukupnom saldu
0-30	1,815	90.70%	384,429,511.25	94.58%
31-60	88	4.40%	8,755,709.66	2.15%
61-90	15	0.75%	1,020,988.29	0.25%
91-150	6	0.30%	1,156,864.98	0.28%

151-270	5	0.25%	3,717,429.62	0.91%
271-365	2	0.10%	215,512.27	0.05%
preko 365	70	3.50%	7,164,086.78	1.76%
UKUPNO	2,001	100.00%	406,460,102.85	100.00%

Krediti i garancije koji čine nekvalitetnu aktiju (krediti u kašnjenju većem od 90 dana) čine zbirno 3.01% ukupnog salda kredita i garancija na dan 31.12.2022. godine.

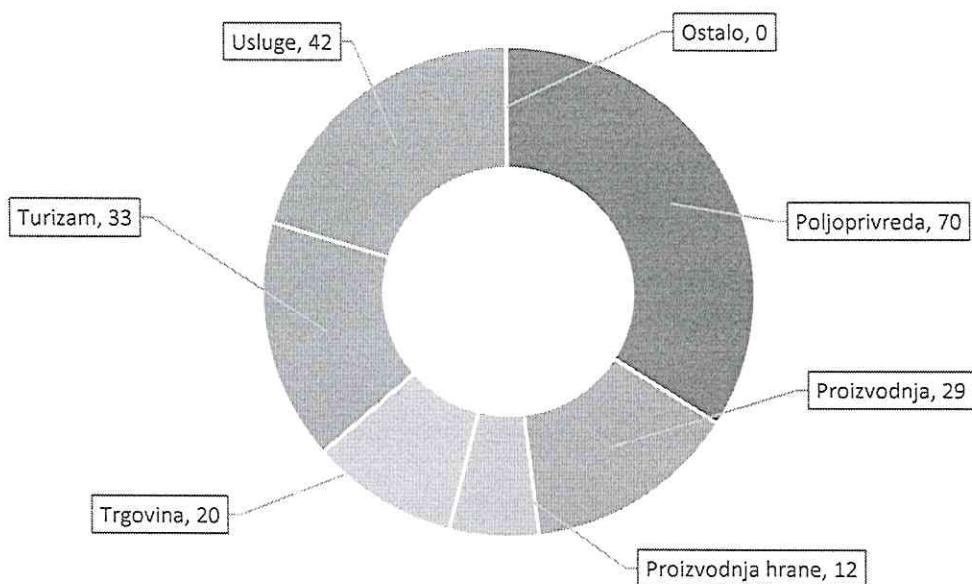
- *Struktura plasmana prema klasifikacionim grupama*

Klasifikacione grupe	Broj partija	% u ukupnom broju plasmana	Saldo plasmana	% u ukupnom saldu	Iznos rezervacija
A	289	14.44%	130,719,908.76	32.16%	0.00
B1	461	23.04%	114,611,660.06	28.20%	2,292,017.66
B2	1032	51.57%	117,903,357.62	29.01%	8,177,003.29
C1	79	3.95%	10,937,522.00	2.69%	2,187,504.35
C2	44	2.20%	6,359,532.28	1.56%	2,543,812.94
D	12	0.60%	13,737,799.85	3.38%	9,616,459.90
E	84	4.20%	12,190,322.28	3.00%	12,188,180.28
UKUPNO	2,001	100.00%	406,460,102.85	100.00%	37,004,978.42

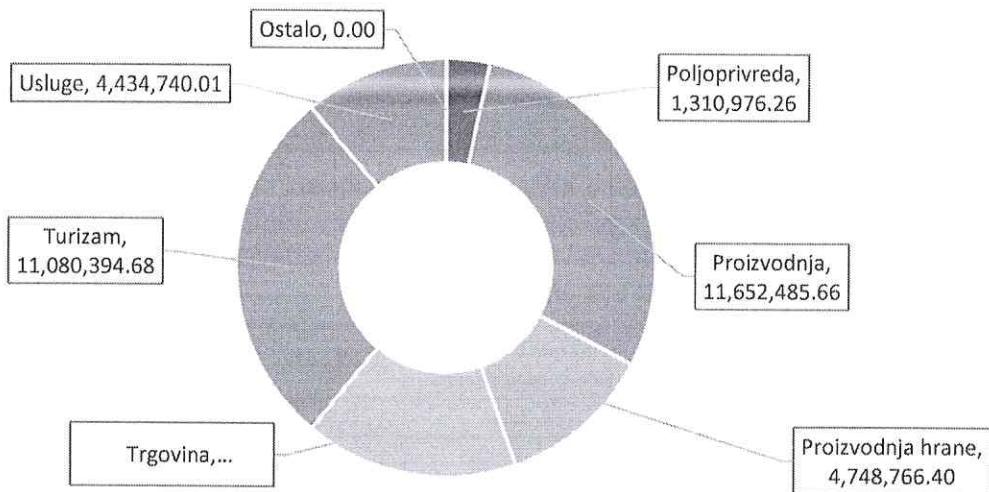
Krediti i garancije koji čine nekvalitetnu aktiju (krediti klasifikovani u C1, C2, D i E) čine zbirno 10.63% ukupnog salda kredita i garancija na dan 31.12.2022. godine.

Direktni kreditni plasmani IRF CG klasifikovani u kategorijama C1, C2, D i E, posmatrani u odnosu na ukupan broj i saldo direktnih aktivnih kredita prikazani su na grafiku broj 1 i 2:

Aktivni direktni krediti koji su klasifikovani u C1, C2, D i E klasifikaciju po broju i po djelatnostima:

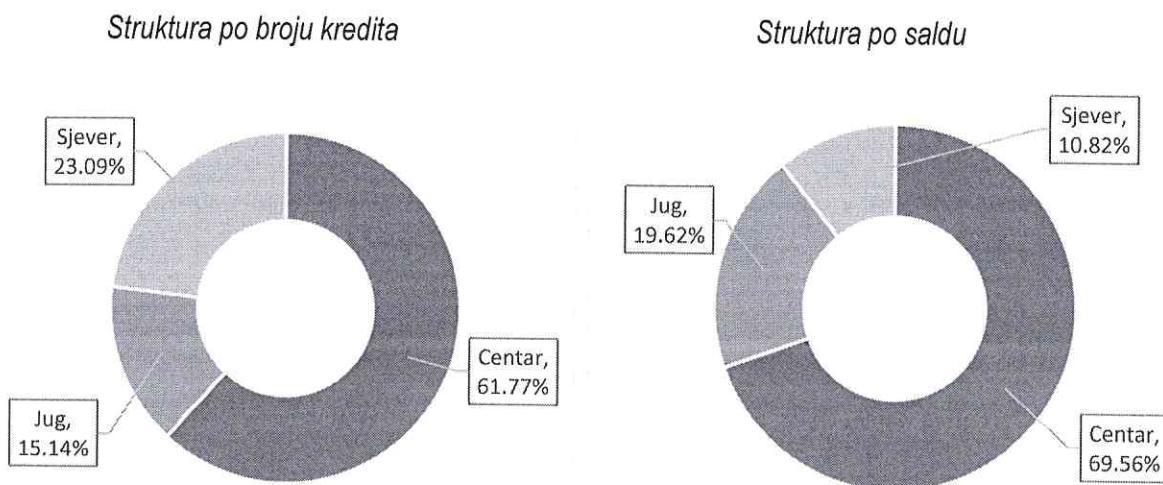
Aktivni direktni krediti koji su klasifikovani u C1, C2, D i E klasifikaciju po saldu i po djelatnostima:

Dakle, posmatrajući nekvalitetnu aktivan IRF CG u kategorijama C1, C2, D i E po broju odobrenih kredita, najviše je bilo onih kredita koji su odobreni i realizovani u poljoprivrednoj proizvodnji (70 plasmana odnosno oko 33.98%).

Međutim, ukoliko se posmatra trenutno stanje tj. saldo problematičnih plasmana u odnosu na ukupan saldo direktnih aktivnih kredita, u tom slučaju najveće stanje ovakvih kredita je u oblasti proizvodnje (3.42%).

Posmatrano po mjestu realizacije investicije odnosno po regionu u kom su se realizovala sredstva, struktura po broju i saldu je sljedeća:

U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, IRF CG primjenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti i pribavljanja prihvatljivih intrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.

Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje rizicima u poslovanju Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore, uspostavljen je sistem praćenja strukture i kvaliteta različitih djelova kreditnog portfolija u skladu sa prirodnom, veličinom i kompleksnošću ukupnog portfolija IRF CG, koji omogućava detektovanje potencijalnih problema u različitim biznis segmentima.

6. Upravljanje operativnim rizicima u IRF CG

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje rizicima u poslovanju IRF CG i važećim internim aktima IRF CG za upravljanja operativnim rizikom, uspostavljen je okvir za upravljanje operativnim rizicima, definisana su ovlašćenja i odgovornosti u procesu preuzimanja i upravljanja operativnim rizikom, kao i sistem informisanja i izvještavanja Odbora za aktivu i pasivu, Odbora direktora i Menadžmenta IRF CG.

Operativni rizik u IRF CG definiše se kao vjerovatnoća nastanka gubitka u poslovanju, uslijed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatan informacioni sistem, zbog angažovanja lica izvan IRF CG za obavljanje određenih poslova, slabosti ili propusta u izvršavanju poslova ili internih procesa, rada zaposlenih, protivpravnih radnji i eksternih događaja koji IRF CG mogu dovesti do gubitka uključujući i pravni rizik (predstavlja mogućnost nastanka gubitaka uslijed kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjavanja ugovornih i zakonskih obaveza, kao i uslijed kazni i sankcija izrečenih od strane regulatornog tijela).

Uspostavljeni sistem upravljanja operativnim rizikom u IRF-u obuhvata:

- politiku i proceduru - interne akte kojim se definišu načela, postupci i metodi upravljanja operativnim rizikom,
- organizacionu strukturu uključujući i resurse za upravljanje operativnim rizikom,
- proces upravljanja operativnim rizikom koji uključuje:
- identifikaciju operativnog rizika,
- tretiranje operativnim rizikom (procjena, mitigacija i prihvatanje operativnog rizika),
- kvantifikovanje operativnog rizika,
- praćenje i kontrola, kao i izvještavanje o operativnom riziku.

U IRF CG je uspostavljen sistem za samoprocjenu operativnog rizika kroz koji se mjeri uticaj operativnog rizika u odnosu na vjerovatnoću njegove pojave i vrši procjenu potencijalnog operativnog rizika (analizom prikupljenih podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika).

Analizom prikupljenih podataka o identifikovanim operativnim rizicima preduzimaju se mјere koje imaju za cilj uvođenje efikasnijih i adekvatnijih kontrola. U tom cilju, procesi IRF CG se prate i unaprjeđuju kako bi se spriječilo ponavljanje gubitaka po osnovu operativnih rizika.

O identifikovanim rizicima, nastalim gubicima, kao i mjerama koje je potrebno preduzeti u cilju rešavanja identifikovanih problema izvještavaju se Odbor za aktivan i pasivni i Odbor direktora. U dijelu upravljanja operativnim rizikom konstantno se primjenjuje unaprjeđenje postojećih procesa, i to u najvećem dijelu vezano za edukaciju zaposlenih o važnosti identifikacije i prijavljivanja događaja vezano za operativne rizike, zatim unaprijeđenja u identifikaciji i procjeni operativnih rizika u okviru procesa samoprocjene i prilikom eksternalizacije poslovnih aktivnosti.

Izvještaj o štetnim događajima uslijed pojave operativnog rizika sastavni su dio mjesecne informacije o izloženosti rizicima u poslovanju IRF-a koji se dostavlja Odboru direktora.

U aprilu 2022. godine usvojen je Akcioni plan za ublažavanje operativnih rizika za 2022. godinu.

U februaru 2022. godine usvojena su revidirana interna akta iz oblasti upravljanja operativnim rizicima.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja predstavlja jedan sveobuhvatan upravljački proces koji identificuje potencijalne prijetnje, kojima je izloženo poslovanje IRF CG i njihove moguće uticaje na poslovne aktivnosti, i definije okvir za razvijanje otpornosti i sposobnost efikasnog oporavka IRF CG od posljedica incidentnog događaja i na taj način štiti interes ključnih zainteresovanih strana, reputaciju i ključne poslovne aktivnosti IRF CG. U julu 2022. godine pokrenut je proces revizije Analize uticaja na poslovanje i Plana kontinuiteta poslovanja, a finalni dokumenti su prezentovanina Odboru za aktivan i pasivnu u decembru 2022. godine.

7. Akcije / Udjeli

U portfoliju IRF CG nalazi se 17 (sedamnaest) akcionarskih društava koja su registrovana kod Centralnog kliriškog depozitarnog društva A.D. Podgorica (CKDD).

R.b.	1. Učešća u kapitalu koja su registrovana kod CKDD	%učešća u kapitalu
1	Institut Simo Milošević a.d., Igalo	23,64%
2	HTP Ulcinjska rivijera a.d., Ulcinj	7,64%
3	13 Jul-Plantaže a.d., Podgorica	22,22%
4	Montecargo a.d., Podgorica	0,037%
5	Marina a.d., Bar	16,99%
6	Barska plovidba a.d. Bar	16,15%
7	Kotor-projekt ad Kotor;	16,65%
8	Montepranzo Bokaproduct a.d. Tivat	51,40%
9	HTP Berane a.d. Berane;	15,35%
10	Jugooceanija a.d.Kotor;	14,31%
11	Market a.d.Podgorica;	40,07%
12	Crnagoracoop a.d.Danilovgrad;	10,62%
13	Rudnici boksita a.d.Nikšić	u stečaju 0,016%
14	Mašinopromet – rezervni djelovi a.d.Podgorica	u stečaju 36,01%
15	Opštagrađevinsko Gorica a.d.Podgorica	u stečaju 0,14%
16	Elektroindustrija Obod a.d.Cetinje	u stečaju 8,85%
17	Preduzeće za izgradnju Podgorice a.d.	u stečaju 28,79%

Radi se o društima koja je IRF CG preuzeo iz portfolija bivšeg Fonda za razvoj Republike Crne Gore, koje je ovaj stekao kroz postupak svojinsko upravljačke transformacije i privatizacije privrede. Od navedenog broja

društava, njih 7 (sedam) obavlja svoju poslovnu djelatnost, dok preostala društva godinama ne obavljaju svoju djelatnost, nemaju svoje organe upravljanja i najveći broj njih je u postupku stečaja ili likvidacije.

IRF CG je osnivač Društva sa ograničenom odgovornošću „Turistički centar Durmitor“ DOO Žabljak (100% vlasničkog udjela), koje upravlja skijalištem „Savin Kuk“ na Žabljaku. IRF CG je u prethodnom periodu uložio značajna sredstava u rekonstrukciju i modernizaciju skijališta „Savin Kuk“, a sve u cilju podizanja kvaliteta usluga i bezbjednosti ovog skijališta. Uvažavajući činjenicu da je IRF CG finansijska institucija koja shodno svojoj misiji ne treba da upravlja turističko-skijališnim resursima Crne Gore, cilj je da se nađe rješenje za adekvatnije i svrshishodnije upravljanje skijalištem Savin Kuk. Navedeno Društvo, IRF CG, predložilo je za privatizaciju modelom tenderske privatizacije, u cilju podizanja kvaliteta ukupnih potencijala Društva i samim tim doprinosa razvoja durmitorskog kraja.

8. Investicione nekretnine i stečena aktiva

IRF CG posjeduje u svom vlasništvu značajan broj investicionih nekretnina u Podgorici, Danilovgradu, Herceg Novom, Nikšiću, Bijelom Polju, Rožajama i Žabljaku. Pomenute nekretnine IRF CG je u prethodnom periodu sticao na osnovu zaključaka i preporuka Vlade Crne Gore ili na drugi zakonit način u postupku naplate spornih potraživanja.

IRF CG je tokom izazovne 2022. godine, a imajući u vidu ranije uzrokovane poremećaje uslijed pandemije virusa Covid 19, preduzimao aktivnosti na stvaranju neophodnih preuslova radi valorizacije nepokretnosti, po principu individualnog pristupa svakoj nepokretnosti pojedinačno, uz posebno razmatranje i ispitivanje postojanja tražnje za kupovinom navedenih nepokretnosti.

9. Aktivnosti iz domena pravnih poslova

Pravna služba IRF CG je i tokom 2022. godine nastavila sa aktivnostima iz svoje redovne nadležnosti i u tom pravcu sprovodila je aktivnosti utvrđene aktima IRF CG. Služba zastupa IRF CG u postupcima pred nadležnim sudskim i upravnim organima.

Po pitanju zahtjeva za sloboden pristup informacijama, tokom 2022. godine, zaključno sa 31.12.2022. godine, IRF CG je ukupno podnijeto 22 zahtjeva za sloboden pristup informacijama. U vezi sa tim, donešeno je 19 rješenja o dozvoli pristupa, 2 rješenja o odbijanju pristupa zbog neposjedovanja traženih informacija, dok je po 1 podnositelj zahtjeva obaviješten u vezi sa traženim informacijama.

U skladu sa Planom javnih nabavki IRF CG za 2022. godinu i odredbama Zakona o javnim nabavkama i ("Sl. list Crne Gore" br.074/19) u toku poslovne 2022. godine pokrenuto je 22 (dvadeset dva) postupka javnih nabavki.

10. Informacione tehnologije - podrška poslovnim procesima

Služba za informacione tehnologije učestvuje u svim ključnim projektima IRF CG na razvoju novih i unapređenju postojećih proizvoda i usluga, procjenjujući i planirajući potrebnu informacionu podršku. Takođe, predlaže nova IT rješenja i potrebne resurse za njihovu realizaciju, te sarađuje sa dobavljačima u procesu

implementacije odobrenih rješenja, odnosno ima ulogu "posrednika" između poslovne funkcije IRF CG i dobavljača usluga.

U prošloj godini je zamjenjen data centar, i sa centralne lokacije stari data centar prenešen na Disaster Recovery lokaciju u Bijelom Polju. Ovim smo dobili potpunu funkcionalnu Disaster Recovery lokaciju na kojoj će se dalje razvijati rješenja u slučaju problema sa HQ lokacijom. Takođe je na infrastrukturnom dijelu izvršena zamjena i core firewall-a u cilju postizanja redundantnosti sistema kao i veće sigurnosti. Izvršena je nabavka sistemskog softvera i hardvera koji je morao da se zamjeni zbog dotrajalosti, a sve u svrsi da zaposleni u IRF-u mogu bez problema obavljati svoje poslovne zadatke.

Nastavljen je rad na praćenju i poboljšavanju instaliranih softvera za monitoring opreme, kao i syslog servera kao jedne od značajnijih komponenti Informacionog sistema. Za potrebe IRF CG korsiti se verzija aplikacije Eventlog analyzer koja omogućava čuvanje eventa koji se dešavaju/detektuju na sistemu, a vezani su za otkrivanje incidenta na IT opremi, kao i debug-ovanje grešaka. Takođe, koristi se OPManger plus aplikacija za monitoring koja omogućava praćenje i kontrolu hardvera i softvera u realnom vremenu, vrši kontrolu radnih stanica, servera i na njima ključnih resursa.

U 2022. godini su dodatno unaprijeđene interne procedure koje definišu način rada IT službe.

11. Marketing i PR

Investiciono-razvojni fond je kroz konferencije, sajmove i promociju reprezentativnih klijenata i ove godine promovisao najpovoljnije uslove kreditiranja i djelovao podsticajno prema crnogorskim preduzećima i privrednicima.

Kako bi se intenzivirale aktivnosti posvećene podsticaju preduzetništva, kao načina otvaranja novih radnih mesta, IRF CG je intenzivno radio, na projektima koji imaju za cilj obezbjeđivanje što povoljnijih instrumenata podrške i širenje grupe proizvoda. U fokusu su bile radionice i seminari vezani za promociju zelenog finansiranja, kao i promociju „Akcione agende za ekonomsko osnaživanje žena“. Ovim povodom organizovana je prva nacionalna konferencija “Ekonomsko osnaživanje žena u Crnjem Gori”. Konferenciju je organizovao IRF CG u saradnji sa skupštinskim odborima za rodnu ravnopravnost i za ekonomiju, finansije i budžet, u okviru kampanje “Ona pokreće biznis“. Na konferenciji je predstavljena Akciona agenda o integraciji ekonomskog osnaživanja žena u Crnoj Gori, koja je usmjerena na podsticanje i ubrzanje inkluzivnog ekonomskog oporavka i razvoja, realizacijom konkretnih i mjerljivih aktivnosti kojima se uklanjamaju barijere i kreira podsticajan ambijent za ostvarivanje punog ekonomskog potencijala žena. U okviru promocije Agende, održan je i skup u Vili Gorica, pod pokroviteljstvom predsjednice Skupštine. Ove aktivnosti su imale za cilj promociju ženskog preduzetništva kroz unaprjeđenje razvojnog potencijala postojećeg biznisa kako bi se obezbijedilo otvaranje novih radnih mesta, informisanje o dostupnim izvorima finansiranja kao i mogućnostima i uslovima za kreditiranje ženskog preduzetništva putem kreditnih linija IRF CG.

Poseban akcenat i senzibilnost IRF CG ima prema osjetljivim kategorijama kao što su žene i mladi u biznisu, početnici u biznisu za koje postoji set kreditnih linija po povoljnim uslovima.

Jačanje zelene ekonomije ulaganjem u obnovljive izvore energije i energetsku efikasnost, jedan je od ključnih prioriteta IRFCG koji zajedno sa partnerima doprinosi izgradnji održive i konkurentne crnogorske privrede. U

tom cilju u saradnji sa Programom za Zapadni Balkan AIRE Centra, IRF CG i konsultantske kuće Sustineri Partners organizovana je konferencija „Ekološki, društveni i upravljački standardi (ESG standardi) i rodna ravnopravnost – Pokretači ekonomskog razvoja“. Ova konferencija imala je za cilj razmjenu međunarodnih i regionalnih iskustava u pogledu integrisanja standarda ESG u procese svakodnevnog poslovnog odlučivanja i pokretanje dijaloga o izazovima i mogućnostima koje pruža prihvatanje ESG standarda i načela u osnovnom poslovanju. Naročita pažnja je posvećena važnosti poštovanja rodne ravnopravnosti i njenog uključivanja u sve aspekte rada.

IRF CG je i ove godine učestvovao na Sajmu zapošljavanja u organizaciji Glavnog grda, kao i Sajmu evropskih projekata u organizaciji Privredne komore i Kancelarije za evropske integracije. Predstavnici IRF-a su ovom prilikom, prisutnima prezentovali Programe finansijske podrške za ovu godinu i uspješno realizovane projekte.

Takođe, IRF CG je učestvovao i na Šestom sajmu mladih preduzetnika, koji je organizovala Unija mladih preduzetnika, u Globalnoj nedelji preduzetništva, i ovom podrškom pokazao društvenu odgovornost i posvećnost razvoju preduzetništva, sa posebnim akcentom na mlađe u biznisu.

U saradnji sa Fondacijom Petrović Njegoš i Agencijom za zaštitu životne sredine, IRF CG je, kao lider u zelenom finansiranju, bio partner i pokrovitelj izložbe fotografija prirode Crne Gore organizованoj povodom 5. juna, Svjetskog Dana zaštite životne sredine, gdje smo upoznali prisutne sa programima podrške IRF CG, sa akcentom na podršku projektima očuvanja životne sredine i zelene ekonomije, kao i podršku koja je namijenjena prije svega mikro, malim i srednjim preduzećima.

Polazeći od ciljeva i vizije IRF CG, Strategije ženskog preduzetništva Crne Gore 2021 – 2024. i ciljeva sa fokusom na oporavak ekonomije nakon pandemije koronavirusa, te rodne ravnopravnosti i implementacije održivog razvoja energetske i digitalne tranzicije, Investicino-razvojni fond je raspisao javni poziv za dodjelu finansijskih nagrada za najbolje investicione projekte za žene u biznisu u okviru kampanje „Ona pokreće biznis“, pa je u februaru mjesecu stručna eksterna komisija odabrala četiri najbolja investiciona projekta, koja su nagrađena od strane IRF CG. Ovim smo osnažili, motivisali i nagradili preduzetnice koje svojim projektima doprinose zelenoj i digitalnoj transformaciji crnogorske ekonomije.

IRF CG je institucija koja snažno podržava mlađe ne samo kroz podsticajne kreditne linije za razvoj preduzetništva, već i kroz druge društveno-odgovorne aktivnosti koje za cilj imaju veću inkluziju mladih. S toga je IRF CG podržao projekat Social Impact Award (SIA), koji predstavlja evropski program podrške društvenom preduzetništvu mladih, a IRF CG je u ovom projektu prepoznao potencijal da dodatno osnaži i ohrabri mlađe, buduće liderke i lidera, preduzetnice i preduzetnike koji u biznisu ne vide isključivo ekonomski interes već preduzetništvo posmatraju i kao priliku da pokrenu promjene koje su bitne za društvo i zajednicu.

U okviru kampanje osnaživanja žena u biznisu i proaktivnog odnosa IRF CG je osnažio nove incijative koje za svoj primarni cilj imaju ekonomsko i svako drugo osnaživanje žena, pa je kao institucionalni partner podržao projekat Top Women Business Montenegro (TWBM).

Investicino-razvojni fond je bio i institucionalni partner projekta „100 najvećih u Crnoj Gori 2022“, u cilju podrške projektima koji imaju za cilj afirmaciju preduzetničke posvećenosti i uspješnog poslovanja, kojima se doprinosi razvoju crnogorske privrede.

12. Interna revizija u IRF CG

Kao dio sistema upravljanja i unutrašnjih kontrola, interna revizija pruža nezavisno i objektivno uvjeravanje i savjetodavne usluge u cilju doprinosa unapređenju poslovanja IRF CG. Interna revizija organizaciono je nezavisna u obavljanju poslova te samostalno određuje način rada, izvještavanja, nalaza, mišljenja i preporuka. Za svoj rad interni revizor odgovara Odboru direktora. O izvršenim revizijama sastavlja izvještaje koje dostavlja Revizorskom odboru i Odboru direktora. Takođe, u skladu sa Poveljom interne revizije, obezbijeđeno je kvartalno izvještavanje o radu interne revizije i sprovođenju preporuka interne revizije, kao i godišnje izvještavanje o radu interne revizije prema Revizorskom odboru i Odboru direktora. Tokom 2022. godine pored rada na planiranim revizijama, praćenju preporuka, i izvještavanju u tom dijelu, izmijenjena je i usvojena nova Povelja interne revizije, donešen je Plan kontinuiranog profesionalnog usavršavanja interne revizije, usvojen je Plan interne revizije za 2023. godinu. Takođe, kako je to predviđeno Strateškim planom interne revizije za period 2021.g. – 2023.g., a radi postizanja strateškog cilja interne revizije „unapređenje rada interne revizije“ sprovedena je samoocjena kvaliteta rada interne revizije, te u skladu sa izvršenom ocjenom usvojen Akcioni plan za unapređenje aktivnosti interne revizije.

13. Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja

IRF CG je u 2022. godini ostvario pozitivan poslovni rezultat u iznosu od 1.900.093 EUR.

Poslovni prihodi su iznosili 12.903.751 EUR i čine ih: prihodi od kamata i naknada po kreditima i faktoringu u iznosu od 12.118.745 EUR, prihodi od kamata na depozite oročene tokom 2022. godine u iznosu od 304.173 EUR, kao i ostali prihodi (prihodi po osnovu zateznih kamata po kreditima i faktoringu) u iznosu od 480.833 EUR.

Ukupni rashodi su iznosili 11.148.092 EUR. Od toga se na troškove ispravke vrijednosti kreditnog porfolija odnosi 4.999.673 EUR. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi su iznosili 2.288.032 EUR.

Finansijski rashodi, po osnovu kamate i drugi finansijski rashodi po osnovu izvora finansiranja su u 2022. godini iznosili 2.639.735 EUR.

Vrijednost aktive (imovine) IRF CG, na 31.decembar 2022. godine, iznosi 441.708.046 EUR što predstavlja pad od 5% u odnosu na kraj 2021. godine. Navedena promjena je rezultat smanjenja obrtnih sredstava uslijed relalizacije kreditne aktivnosti i isplata međunarodnim finansijskim institucijama po osnovu postojećih izvora finansiranja.

Na kraju 2022. godine iznos kapitala je 93.265.800 EUR što predstavlja rast od 5% u odnosu na 2021. godinu. Rast je uslovjen činjenicom da je na kraju 2022. godine ostvaren značajan efekat umanjenja rezervacija po osnovu učešća IRF-a u vlasništvu drugih subjekata, u odnosu na 2021. godinu, najvećim dijelom zbog porasta vrijednosti akcija privrednog društva "Plantaže", u kojoj IRF u kapitalu učestvuje sa 22,22%.

Obaveze po osnovu izvora finansiranja prema međunarodnim finansijskim institucijama, na kraju 2022. godine iznose 344.789.652 EU i smanjene su 7% u odnosu na 2021. godinu. Riječ je o nedospjellim obvezama po osnovu kredita koji sucesivno dospjevaju do 2032 godine.

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2022. GODINU

Tokom 2022. godine IRF CG je koristio finansijska sredstva odobrena od strane Evropske investicione banke, Razvojne banke Savjeta Evrope i Francuske razvojne agencije.

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS STANJA		
POZICIJA	2022	2021
A K T I V A		
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL		
B. STALNA IMOVINA	288.706.129	284.849.527
I NEMATERIJALNA ULAGANJA	98.117	145.571
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA	4.651.197	4.833.439
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	283.956.815	279.870.518
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA		
D. OBRTNA SREDSTVA	152.615.750	179.437.201
I. ZALIHE	215	122
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	29.581.147	30.470.544
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	75.182.391	64.283.419
IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	47.254.908	84.107.484
V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	597.088	575.632
E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	386.168	390.006
F. UKUPNA AKTIVA	441.708.046	464.676.734
PASIVA		
A. KAPITAL	93.265.800	88.530.655
I. OSNOVNI KAPITAL	105.598.176	105.518.676
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL		
III. EMISIONA PREMIJA		
IV. REZERVE	- 15.126.046	- 17.881.598
V. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK	2.793.670	893.577
1. Nerasporedjeni dobitak ranijih godina	893.577	-
2. Nerasporedjeni dobitak tekuće godine	1.900.093	
3. Gubitak ranijih godina		-
4. Gubitak tekuće godine		-
VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU		
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	302.591.718	329.029.365
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	96.293	54.325
D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE		-
E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	44.271.010	45.489.948
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	1.483.225	1.572.442
G. UKUPNA PASIVA	441.708.046	464.676.734

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2022. GODINU

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU - BILANS USPJEHA		
Pozicija	2022	2021
1. Prihodi od prodaje - neto prihod	12.903.751	13.142.144
2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	-	-
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	-	-
4. Ostali prihodi iz poslovanja	116.060	362.331
5. Troškovi poslovanja	956.660	812.217
6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2.288.032	2.230.461
7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	189.654	116.699
8. Ostali rashodi iz poslovanja	5.032.043	5.410.821
I. Poslovni rezultat	4.553.423	4.934.277
9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu	-	-
10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova	-	25.854
11. Ostali pr. po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	28.373	5.108
12. Vrijednosno usklađivanje kratk. fin sredstava i fin. ulaganja koji su dio ob. imovine	-	-
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite	2.639.735	2.906.572
II. Finansijski rezultat	- 2.611.362	- 2.875.610
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja	1.942.061	2.058.667
IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	-	-
V. Rezultat prije oporezivanja	1.942.061	2.058.667
14. Poreski rashod perioda	41.969	8.323
15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja	1.900.093	2.050.345

Predsjednik Odbora direktora

 Velizar Kaluderović

